

SINTEZĂ DE POLITICI AGRICOLE EUROPENE

AGRIRADAR UE

Evoluții recente de la nivelul Uniunii Europene cu implicații asupra securității alimentare, rentabilității exploatațiilor agricole și direcțiilor viitoare de adaptare și dezvoltare ale sectorului.

Agricultura europeană traversează o perioadă marcată de **presiuni economice, climatice și geopolitice** semnificative, cu efecte directe asupra competitivității și rezilienței sectorului agroalimentar. Costurile ridicate ale inputurilor agricole, provocările sanitare persistente, volatilitatea piețelor internaționale și noile inițiative de reglementare la nivel european conturează un context cu implicații directe asupra agriculturii românești.

În acest cadru, vă transmitem o sinteză a celor **mai recente evoluții de la nivelul Uniunii Europene**, relevante pentru fermierii români, cu implicații asupra securității alimentare, rentabilității exploatațiilor agricole și direcțiilor viitoare de adaptare și dezvoltare ale sectorului:

1 SITUAȚIA ÎN SECTORUL ÎNGRĂȘĂMINTELOR

Consiliul UE — Suspendare taxe vamale la îngrășăminte azotoase (12 luni)

Consiliul UE a aprobat suspendarea, pentru o perioadă de 12 luni, a taxelor vamale aplicabile importurilor de îngrășăminte azotoase și materii prime esențiale pentru producția acestora, inclusiv **uree, amoniac și alte amestecuri pe bază de azot**. Măsura urmărește reducerea costurilor cu inputurile agricole, estimate la economii de aproximativ **60 milioane euro**, în contextul presiunilor persistente asupra prețurilor fertilizanților.

Suspendarea se aplică exclusiv importurilor din state terțe care nu beneficiază deja de acces preferențial și exclude explicit produsele originare din **Rusia și Belarus**. Măsura este plafonată prin cote cantitative raportate la volumele importate în 2024 și va intra în vigoare după publicarea în Jurnalul Oficial al UE.

★ NOTĂ DE CONTEXT

Impactul acestei suspendări este extrem de redus deoarece taxele vamale erau deja foarte mici pentru originile respective. În plus, sursa principală a importurilor erau Rusia și Belarus, în cazul cărora decizia nu se aplică. În schimb, se aplică o **creștere graduală a taxelor vamale în 4 ani, în ultimul an taxa ajungând la peste 300 euro/tonă!**

FAO — Riscul blocării Strâmtoării Hormuz și impactul asupra piețelor agricole globale

FAO avertizează că o eventuală blocare a Strâmtoării Hormuz ar putea afecta sever piețele agricole globale prin perturbarea transporturilor energetice, a aprovizionării cu fertilizanți și a costurilor logistice. Impactul ar putea genera scumpiri în lanț asupra inputurilor agricole, reducerea utilizării îngrășămintelor, scăderi de producție și creșteri ale prețurilor alimentare în **următoarele 6–12 luni**.

FAO recomandă măsuri de urgență: rute comerciale alternative, evitarea restricțiilor la export și instrumente financiare pentru susținerea fermierilor.

1 SITUAȚIA ÎN SECTORUL ÎNGRĂȘĂMINTELOR

✓ Noul Plan de Acțiune pentru Îngrășăminte al Comisiei Europene — Reacții divergente

Noul Plan de Acțiune pentru Îngrășăminte al Comisiei Europene a generat reacții divergente din partea organizațiilor reprezentative din sectorul agroalimentar și al societății civile:

ECVC — EUROPEAN COORDINATION VIA CAMPESINA

Critică planul pe motiv că **nu abordează cauzele structurale** ale dependenței agriculturii europene de fertilizanții sintetici importați. ECVC susține că soluțiile reale ar viza tranziția către sisteme agroecologice, rotații diversificate și reducerea presiunii economice. Avertizează că instrumente precum *carbon farming*, certificatele verzi (ETS) sau digitalizarea managementului nutrienților riscă să creeze noi dependențe tehnologice fără a rezolva vulnerabilitățile structurale.

SAFE — SAFE FOOD ADVOCACY EUROPE

Exprimă preocupare față de **impactul de mediu și asupra sănătății publice**, în special privind flexibilizarea regulilor pentru fertilizanți din dejecții animale în *zonele vulnerabile la nitrați (NVZ)*. Majorarea limitelor de azot ar putea accentua contaminarea resurselor de apă și afecta productivitatea agricolă pe termen lung. Securitatea alimentară trebuie consolidată prin practici sustenabile, nu prin relaxarea standardelor de mediu.

FARM EUROPE

Adoptă o poziție mai favorabilă, apreciind recunoașterea gravității crizei fertilizanților, dar consideră planul **insuficient operațional**: lipsesc clarificări privind sprijinul financiar imediat pentru fermieri, inclusiv cuantumul rezervei agricole de criză, criteriile de eligibilitate și calendarul implementării. Fermierii au nevoie de predictibilitate înainte de **următorul sezon agricol**.

✓ Reuniunea AGRIFISH — Miniștrii agriculturii și pescuitului, Bruxelles

Miniștrii agriculturii se reunesc la Bruxelles în cadrul penultimei reuniuni AGRIFISH sub Președinția cipriotă. Un punct central: **disponibilitatea și accesibilitatea îngrășămintelor în UE**, în contextul Planului de Acțiune al Comisiei. Pe agenda diverselor puncte: Slovacia — secetă extremă; Austria, Franța, Italia — presiuni multiple asupra agriculturii europene; Austria — clasificarea uleiului de soia (ILUC); Lituania — dificultăți în sectorul lactatelor.

★ NOTĂ DE CONTEXT

Deși dezbaterile miniștrilor privind îngrășămintele este binevenită, aceasta nu va genera modificări ale Planului Comisiei, așa cum au mai cerut miniștrii (suspendarea sau neaplicarea taxei pe carbon la frontieră — CBAM — pentru îngrășăminte, respectiv reducerea taxelor la import indiferent de origine).

2 COMERȚUL AGRICOL

✓ Acord politic provizoriu UE–SUA — Componente tarifare

Comisia Europeană, Parlamentul European și Consiliul au ajuns la un **acord politic provizoriu privind transpunerea componentelor tarifare ale acordului comercial UE–SUA convenit în august 2025**. Pachetul vizează eliminarea tarifelor pentru produse industriale americane și acordarea accesului preferențial pentru anumite produse agroalimentare, produse pescărești și homar procesat provenite din SUA.

Parlamentul European a introdus garanții suplimentare: **clauză de expirare la 31 decembrie 2029** dacă nu sunt reînnoite, și posibilitatea suspendării preferințelor dacă SUA mențin taxe excesive asupra produselor europene (ex. oțel și aluminiu). Acordul necesită încă aprobarea formală a PE și a Consiliului.

Studiu DG AGRI — Agricultură europeană necesită adaptări structurale profunde

Un **studiu finanțat de DG AGRI** arată că agricultura europeană necesită adaptări structurale profunde ca răspuns la schimbările climatice, scăderea disponibilității forței de muncă și noile cerințe de reglementare. Riscuri identificate: **reducerea productivității culturilor de porumb și grâu, deficit de apă în sudul Europei, deteriorarea performanțelor sectorului zootehnic și îmbătrânirea accelerată a populației agricole**. Raportul sugerează o abordare mai flexibilă și orientată spre tranziție pe termen lung în viitoarea reformă PAC.

★ NOTĂ DE CONTEXT

Studiul nu a luat în calcul alte aspecte care afectează productivitatea: scumpirea inputurilor (duce la reducerea utilizării îngrășămintelor), reducerea substanțelor active pentru pesticide, durata de până la 10 ani pentru introducerea de noi substanțe active în UE, etc.

Coaliție europeană — Respingerea clasificării ILUC pentru uleiul de soia

O coaliție de organizații europene (agricultură, furaje, oleaginoase, biocombustibili, semințe) solicită Consiliului UE și PE **respingerea Actului Delegat 2026/2680**, prin care CE propune clasificarea **uleiului de soia drept materie primă cu risc ridicat de schimbare indirectă a utilizării terenurilor (ILUC)**, ceea ce ar limita utilizarea acestuia în producția de biocombustibili.

Viabilitatea economică a procesării depinde atât de piața șrotului de soia (**~80% din valoarea economică a culturii**), cât și de valorificarea uleiului. Coaliția contestă metodologia Comisiei: lipsa transparenței datelor, erori metodologice și supraestimarea impactului real.

Raport EFSA 2025 — Situație deteriorată semnificativ

Situația peștii porcine africane s-a deteriorat semnificativ în 2025: **focarele la porcii domestici au crescut de la 333 la 585, iar cele din populația de mistreți de la 7.677 la 11.036**. România rămâne cel mai afectat stat membru, concentrând **81% din focarele raportate la porcii domestici**, inclusiv în exploatații comerciale mari. Spania a notificat primele cazuri la mistreți din ultimele trei decenii.

★ NOTĂ DE CONTEXT

România nu a reușit să stabilească, încă, un plan riguros de combatere și control al peștii porcine africane, ceea ce a dus la creșterea „importurilor” din statele membre din vestul UE la peste 1 miliard euro carne de porc/an. Este necesară adoptarea de măsuri care să asigure controlul extinderii bolii de la mistreți și de la porcinele din gospodăriile populației.

DIVERSE

FEFAC · LEADERSHIP

Nicolas Coudry-Mesny (Franța) ales Președinte al Federației Europene a Producătorilor de Furaje pentru mandatul **2026–2029**, angajându-se să sprijine planul proteic al UE și strategia

INIȚIATIVE CETĂȚENEȘTI

Comisia Europeană a înregistrat **două noi Inițiative Cetățenești Europene**: recunoașterea drepturilor naturii în legislație și crearea unor coridoare europene de biodiversitate. La 1 milion de

AJUTOR DE STAT · LITUANIA

CE a autorizat o schemă de **ajutor de stat de 100 mil. euro pentru Lituania** — investiții în producție, procesare și comercializare agricolă prin împrumuturi subvenționate, valabilă până la **31**